

RUTHU

Elimeleku na Andū ake Gūthiī Moabi

¹ Na rīrī, matukū-inī marīa atiirīrīri būrūri maathanaga, nī kwagīire na ng'aragu būrūri-inī, nake mūndū ūmwe wa Bethilehemu kūu Juda, marī na mūtumia wake, na ariū ake eerī, magīthiī gūikara būrūri wa Moabi kwa ihinda.

² Mūndū ūcio eetagwo Elimeleku, nake mūtumia wake eetagwo Naomi, namo marīitwa ma ariū acio ake eerī nī Mahaloni na Kiloni. Nao maarī Aefiratha kuuma Bethilehemu kūu Juda.* Nao magīthiī būrūri wa Moabi magītūura kuo.

³ Na rīrī, Elimeleku mūthuuri wa Naomi agīkua, nake Naomi agītigwo na ariū acio ake eerī.

⁴ Nao makīhikia andū-a-nja a Moabi, ūmwe eetagwo Oripa, na ūrīa ūngī Ruthu. Thuutha wa gūtūura kūu ta ihinda rīa mīaka ikūmi,

⁵ Mahaloni na Kiloni o nao magīkua, nake Naomi agītigwo atarī na ariū ake eerī, o na kana mūthuuri.

⁶ Rīrīa Naomi aiguire arī kūu Moabi atī Jephova nīateithītie andū ake akamahe irio-rī, akīlhaarīriā hamwe na atumia acio a ariū ake oime būrūri wa Moabi acooke kwao.

⁷ We na atumia acio eerī a ariū ake makiumagara kuuma kūu maatūrūraga, makīnyiita njīra nīguo macooke būrūri wa Juda.

* **1:2** Efiratha rīarī rīitwa rīa nyūmba ūrīa Elimeleku oimīte, na nīrīo rīahetwo būrūri ūrīa wathiūrūrūkīrie Bethilehemu.

8 Nake Naomi akīira atumia acio eerī a ariū ake atīrī, “Cookai, o mündū athiī mūciī kwa nyina.[†] Jehova aromwīka maündū mega, o ta ūrīa o na inyuī mwekire acio maakuire, o na niī mwene.

9 Jehova arotūma o ūmwe wanyu eyonere ūhurūko mūciī wa mūthuuri ūngī.”

Agīcooka akīmamumunya, nao makīrīra maanīrīre,

10 makīmwīra atīrī, “Ithuī tūgūcooka nawe kūrī andū anyu.”

11 No Naomi akīmeera atīrī, “Aarī akwa, cookai mūciī kwanyu. Mūgūgīthī na niī nīkī? Nīngūkīgīna ariū angī nīguo macooke matuīke athuuri anyu?

12 Aarī akwa, cookai kwanyu mūciī; niī ndī mūkūrū mūno wa kūgīa na mūthuuri ūngī. O na ingīciiria atī harī na mwīhoko harī niī, na ngīe na mūthuuri ūtukū ūyū na njiare aanakerī,

13 mwakīmeterera o nginya hīndī ūrīa makaag-imara? No mūikare mūtahikīte mūmetereire?[‡] Aca, aarī akwa. Niī ndī na ruo kūmūkīra, nīgūkorwo guoko kwa Jehova nīgūtambūrūkīte gūkanjūkīrīra!”

14 Nao maigua ūguo makīrīra rīngī. Nake Oripa akīmumunya nyaciawewe, akīmuugīra ūhoro. No Ruthu akīrūmanīrīra na nyaciawewe.

[†] **1:8** Airītu na atumia a ndigwa maikaraga na manyina mao (Kīam 24:28). Ihinda rīrī ithe wa Ruthu aarī muoyo (2:11).

[‡] **1:13** Warī mūtugo wa Ayahudi atī mūthuuri angīakuire na atige mūtumia wake atarī na mwana, mūtumia ūcio aahikagio nī mūrū wa nyina na mūthuuriwe (Kīam 38:6-8; Gūcook 25:5-10).

¹⁵ Nake Naomi akīmwīra atīrī, "Ta rora, mūtumia wa mūrū wa nyina na mūthuuriguo nīahūndūka acooke kūrī andū ao, o na kūrī ngai ciake. Cooka mūthiī nake."

¹⁶ No Ruthu akīmūcookeria, akīmwīra atīrī, "Tiga kūningīrīria ngūtige kana ngarūrūke ndige gūkūrūmīrīra. Kūrīa ūgūthiī nīkuo ngūthiī, na kūrīa ūgaatūūra nīkuo ngaatūūra. Andū anyu magaatuīka andū aitū, nake Ngai waku atūke Ngai wakwa.

¹⁷ Kūrīa ūgaakuīra nīkuo ngaakuīra, na nokuo ngaathikwo. Jehova aronjīka ūūru makīria, kūngīkaagīa ūndū o na ūmwe ūgaatūtigithania nīi nawe, tiga o gīkuū giiki!"

¹⁸ Rīrīa Naomi onire atī Ruthu nīatuīte itua rīa gūthiī nake, agītiga kūmūringīrīria acooke.

¹⁹ Nī ūndū ūcio andū acio a nja eerī magīthiī nginya magīkinya Bethilehemu. Rīrīa maakinyire Bethilehemu-rī, andū a itūūra rīu othe makīgega nī ūndū wao, nao andū-a-nja makīūrania atīrī, "Hī! Ūyū no akorwo arī Naomi?"

²⁰ Nake akīmeera atīrī, "Tigai gūcookaa kūnjīta Naomi, nījītagaai Mara, nī ūndū Ngai Mwene-Hinya-Wothe nīatūmīte mūtūrīre wakwa ūtuīke wa ruo mūno.

²¹ Ndoimire gūkū njiyūrīrīre, no Jehova an-jookia itarī kīndū. Mūngīcookaa kūnjīta Naomi nīkī? Jehova nīanyariirīte; Mwene-Hinya-Wothe nīandehithīirie mathīna."

²² Nī ūndū ūcio Naomi agīcookaa kuuma Moabi marī hamwe na Ruthu ūcio Mūmoabi, mūtumia

wa mūriū, magīkinya Bethilehemu hīndī ūrīa cairi yaambagīrīria kūgethwo. §

2

Ruthu Gūcemania na Boazu

¹ Na rīrī, Naomi nīarī na mūndū wa mbarī yao mwena wa mūthuuriwe, kuuma mūhīrīga wa Elimeleku, mūndū warī igweta, wetagwo Boazu.

² Nake Ruthu ūcio Mūmoabi akīra Naomi atīrī, “Reke thiī mīgūnda-inī ngahaare cairi ūrīa ūtigītio;* ndī thuutha wa mūndū o wothe ūrīa ingūtīkīrīka maitho-inī make.”

Nake Naomi akīmwīra atīrī, “Thiī, mwari wakwa.”

³ Nī ūndū ūcio akiumagara agīthīi, akīambīrīria kūhaara cairi kūu mīgūnda-inī arī thuutha wa arīa maagethaga. Na gūgīkinya atīrī, Ruthu ekorire akīruta wīra mūgūnda wa Boazu, ūcio warī wa mūhīrīga wa Elimeleku.

⁴ O hīndī ūyo Boazu agīkinya oimīte Bethilehemu, na akīgeithia acio maagethaga, akīmeera atīrī, “Jehova aroikara na inyuū!”

Nao makīmūcookeria atīrī, “Jehova arokūrathima!”

⁵ Boazu akīuria mūrūgamīrīri wa acio maagethaga atīrī, “Mūirītu ūrīa nī wa ū?”

⁶ Nake mūrūgamīrīri akīmūcookeria atīrī, “Nī Mūmoabi ūrīa wokire na Naomi kuuma būrūri wa Moabi .

§ **1:22** Magetha ma cairi nīmo maambagīrīra, magacookerero
nī magetha ma ngano (2:23). * **2:2** Atumia a ndigwa, na ciana
iria itaarī aciari a cio, hamwe na ageni nīo metīkītīo kūhaara
ngano ūrīa yatigagio (Alaw 19:9; 23:22; Gūcook 24:19).

⁷ Nake oigire atīrī, ‘Ndagūthaitha ūnjītīkīrie haare cairi, na nyūnganie ūrīa ītigītio itīa-inī ndī thuutha wa agethi.’ Nake aathiī mūgūnda, na arutīte wīra ategūtīgithīria kuuma o rūciinī nginya rīu, tiga o ihinda inini ekūhurūkīte haariā kīruru-inī.’

⁸ Nī ūndū ūcio Boazu akīra Ruthu atīrī, “Mwarī wakwa, ta thikīrīria, ndūgathī kūhaara cairi mūgūnda ūngī, na ndūkae kuuma gūkū. Ikara gūkū mūrī na ndungata ciakwa cia airītu.

⁹ Ūrorage mūgūnda ūrīa arūme aya megūkorwo makīgetha, na ūtwaranage na airītu acio. Nīndakaania arūme aya matigakūhutie. Na rīrīa rīothe ūngīnyoota, ūthī ūnyue maaī kuuma ndigithū-inī iria arūme aya matahīriire.”

¹⁰ Rīrīa Ruthu aiguire ūguo, akīnamīrīra, agīturumithia ūthī ūthī. Akiuga atīrī, “Nī kī ūgiatūma njītīkīrīke maitho-inī maku na wenda kūnjīka maūndū mega, ndī o mūndū wa kūngī?”

¹¹ Boazu akīmūcookeria atīrī, “Nīnjīrītīwo maūndū marīa mothe wīkīte nyaciagaruo kuuma hīndī ūrīa mūthuuriguo aakuire, na ūrīa watiganire na thoguo na nyūkwa, o na būrūri wanyu, ūgīuka kūrī andū ūtaamenyanīte nao mbere ūyo.

¹² Jehova arokūrīha nī ūndū wa ūguo wīkīte. Jehova Ngai wa Isiraeli, o ūrīa wee ūukīte kwīhitha mathagu-inī make, arokūrīha na irīhi inene.”

¹³ Nake Ruthu akiuga atīrī, “Mwathi wakwa, ndīrookīrīrīria gwītīkīrīka maitho-inī maku. Nī ūhooreretie, na ūkaarīria ndungata yaku

ndeto njega cia tha, o na gūtuīka niī ndirī ta ūmwe wa ndungata ciaku cia airītu.”

¹⁴ Hīndī ya kūrīa irio yakinya, Boazu akīmwīra atīrī, “Ūka haha. Oya mūgate ūtobokie thiki-inī ya ndibei.”

Rīrīa Ruthu aikarire thī na agethi, Boazu akīmūhe cairi hīhie. Nake akīrīa akīhūūna, o nginya agītigia.

¹⁵ Na hīndī ūrīa ookīrire akaħħare-rī, Boazu agīatha andū ake akīmeera atīrī, “O na ahaara kūu itīa-inī, mūtikamūtetie.”

¹⁶ O na nī kaba mūrutage cairi īmwe kuuma itīa-inī, mūmīrekie thī nī ūndū wake, mūmūtigīre nīguo oke akīmīhaaraga, no mūtikamūtetie.”

¹⁷ Nī ūndū ūcio Ruthu akīhaara kūu mūgūnda ūcio nginya o hwaī-inī. Agīcooka akīhūūra cairi ūrīa aahaarīte, īgīkinyia mūigana wa eba īmwe.[†]

¹⁸ Akīmīkuua, agīcooka itūūra-inī, nake nyaciawē akīona cairi ūrīa yothe aahaarīte. Ruthu agīcooka akīmūrutīra kīrīa aatigītie aahūūna, akīmūnengera.

¹⁹ Nyaciawē akīmūūria atīrī, “Ūmūthī uuma kūhaara kū? Uuma kūruta wīra kū? Kūrathimwo nī mūndū ūcio ūkūmenyire, agwīka maūndū mega!”

Nake Ruthu akīhe nyaciawē ūhoro ūkonīi mwene mūgūnda ūcio aatindīte akīruta wīra, akiuga atīrī, “Mwene mūgūnda ūcio ngūrutaga wīra gwake ūmūthī-rī, etagwo Boazu.”

²⁰ Naomi akīra mūtumia ūcio wa mūriū atīrī, “Jehova aromūrathima! We ndatigīte gwīka

---

[†] 2:17 nī ta kilo 22

maündū ma ūtugi kūrī arīa me muoyo, o na arīa makuīte.” Ningī Naomi akīira Ruthu atīrī, “Mündū ūcio nī wa mbarī iitū; o na nī ūmwe wa arīa mangītūmenyerera.”[‡]

²¹ Nake Ruthu ūcio Mūmoabi akiuga atīrī, “O na anjīrire atīrī, ‘Ikara na aruti akwa a wīra o nginya marīkie kūgetha cairi yakwa yothe.’”

²² Naomi akīira Ruthu ūcio mūtumia wa mūriū atīrī, “Ūndū ūcio wa gūtwarana na airītu ake nīūgūtuīka mwega harīwe, wee mwari wakwa, tondū mūgūnda-inī wa mūndū ūngī wahota kūgerwo ngero.”

²³ Nī ūndū ūcio Ruthu agīkara hakuhī na ndungata cia airītu cia Boazu akīhaaraga nginya magetha ma cairi na ma ngano magīthira. Nake agītūūra na nyaciawewe.

3

Ruthu na Boazu Kīhuhīro-inī kīa Ngano

¹ Mūthenya ūmwe-rī, Naomi, nyaciawewe wa Ruthu, akīmwīra atīrī, “Mwarī wakwa, githī ndiagīrīrwo ngūcarīrie mūcīi waku, kūrīa wee ūngīona maündū mega?”

² Githī Boazu ūcio wee ūkoretwo na ndungata ciake cia airītu ti mūndū wa rūrīra rwitū? Ūtukū ūyū nīguo ekūhuha cairi kīhuhīro-inī.*

³ Wīhambe na wīhake maguta mekūnunga wega, ningī wīhumbe nguo ciaku iria njega

[‡] **2:20** Mūmenyereri aakoragwo arī mūndū wa nyūmba ya mūthuuri ūcio ūkuīte (Gūcook 25:5-10). * **3:2** Caii yahuhagwo hwaī-inī thuutha wa kūrangwo nī ng'ombe, kana kūrangwo nī magūrū ma ngaari mūthenya; mwene yo aakomaga kīhuhīro-inī kūmīrangīra.

mūno. Ūcooke ūikūrūke ūkinye kīhuhīro-inī, no ndūkeyonithie mūndū ūcio nginya arīkie kūrīa na kūnyua.

⁴ Rīrīa arīkoma, wone harīa akoma. Ninḡ ūthiī ho na ūhumbūrie magūrū make, ūkome ho. Nake nīegūkwīra ūrīa wagīrīirwo nī gwīka."

⁵ Ruthu akīmūcookeria, akīmwīra atīrī, "Maūndū macio mothe wanjīra no mo ngwīka."

⁶ Nī ūndū ūcio agīkūrūka agīkinya kīhuhīro-inī kīu, na agīkīka ūrīa wothe nyaciarawe aamwīrīte ekee.

⁷ Na rīrīa Boazu aarīkirie kūrīa na kūnyua, na agīkorwo arī mūkenu, agīthiī agīkoma mūthia-inī biū wa hība ya cairi. Nake Ruthu agīthiī acemete, akīmūhumbūria magūrū, agīkoma ho.

⁸ Ūtukū gatagatī, kīndū gīkīhahūra Boazu, nake egarūra, agīkora nī mūndū-wa-nja wakomete magūrū-inī make.

⁹ Akīmūūria atīrī, "Nīwe ū?"

Nake akīmūcookeria atīrī, "Nī niī ndungata yaku Ruthu. Tambūrūkia gīcurī kīa nguo yaku ūhumbīre, nī ūndū wee nīwe ūngītūmenyerera."†

¹⁰ Nake akīmwīra atīrī, "Jehova arokūrathima mwarī wakwa. Ūtugi ūrīa wonania nīūkīrīte ūrīa wonanirie kīambīrīria-inī, nī ūndū ndūnenda kūrūmanīrīra na aanake, marī athīnni kana marī itonga.

¹¹ Na rīrī, mwarī wakwa, ndūgetigīre. Nīngūgwīkīra ūrīa wothe ūkūūhooya. Andū

---

† 3:9 Njīra ya gūtambūrūkia gīcūrī kīa nguo kīhumbīre mūirītu yarī ya kuonania kūmūgitīra, kana kūhooya kīhiko.

othe a itūūra rīīrī riitū nīmooī atī wee ūrī mūndū-wa-nja ngatha.

¹² O na gūtuīka ndī ūmwe wa arīa mangīkūmenyerera-rī, nī harī mūndū ūngī ūngīkūmenyerera wa hakuhī kūngīra.

¹³ Rīu kīraare haha ūtukū ūyū, na rūciinī gwakīa angīkorwo nīekwenda gūkūmenyerera, nī wega; nīagakūmenyerera. No angīkorwo ndekwenda, o ta ūrīa Jehova atūūraga muoyo, nīngakūmenyerera. Kīraare haha nginya rūciū rūciinī.”

¹⁴ Nī ūndū ūcio Ruthu agīkoma hau magūrūnī make nginya rūciinī, no akīroka gūkūkīra rūciinī tene kūrī mairia, nake Boazu akīmwīra atīrī, “Ndūkareke kūmenyeke atī nī kūrī mūndū-wa-nja ūrokīte kīhuhīro-inī.”

¹⁵ Ningī akīmwīra atīrī, “Rehe nguo ūyo wīigīrīire wanīrīrie.” Rīrīa eekire ūguo, Boazu agītīrīra ibaba ithathatū cia cairi, akīmūigīrīra. Nake Ruthu agīcooka itūūra-inī.

¹⁶ Na rīrīa Ruthu aacookire kūrī nyaci rawe-rī, Naomi akīmūūria atīrī, “Mwarī wakwa, kūraathiire atīa?”

Nake akīmwīra maūndū marīa mothe Boazu aamwīkīire.

¹⁷ Ningī agīcooka akīmwīra atīrī, “Ibaba ici ithathatū cia cairi nīwe ūūheire, na anjīrīra atīrī, ‘Tiga kūinūkīra nyaci rawago moko matheri.’”

¹⁸ Nake Naomi akīmwīra atīrī, “Eterera o ro ūguo, mwarī wakwa, nginya ūmenye ūrīa ūhoro ūcio ūgūthīi, nīgūkorwo mūndū ūcio ndangīhurūka nginya rīrīa aniine ūhoro ūcio ūmūthī.”

4

Boazu Kūhikia Ruthu

¹ Na rīrī, Boazu akīambata agīthiī nginya kīhingo-inī gīa itūūra, agīikara thī ho. Rīrīa mūndū ūrīa wa mbarī yao, ūrīa Boazu aarītie ūhoro wake ookire-rī, Boazu akīmwīra atīrī, “Mūrata wakwa, ūka haha ūikare thī.” Nī ūndū ūcio agīthiī hau agīikara thī.

² Boazu agīita athuuri ikūmi a itūūra akīmeera atīrī, “Ta ikarai thī haha!” Nao magīika o ūguo.

³ Ningī akīra mūndū ūcio wa mbarī yao atīrī, “Naomi ūrīa ūracookire kuuma būrūri wa Moabi-rī, nīarendia gīthaka kīrīa kīarī kīa Elimeleku, mūndū wa mbarī ciitū.

⁴ Ndagīciiria ngūhe ūhoro ūcio na ngwīre ūgūre gīthaka kī ūrī mbere ya andū aya maikarīte haha o na mbere ya athuuri a andū aitū. Üngīkorwo nīūgūgīkūūra, ūgīkūūre. No angīkorwo ndūgwīka ūguo-rī, ūnjīre nīguo menye. Nīgīkorwo hatirī mūndū ūngī ūrī na kīhooto gīa gwīka ūguo tiga wee, na nīi ngagūcooka.”

Nake akiuga atīrī, “Nīngūgīkūūra.”

⁵ Boazu nake akiuga atīrī, “Mūthenya ūrīa ūkaagūra gīthaka kī kuuma kūrī Naomi, na kuuma kūrī Ruthu ūrīa Mūmoabi, nīūkahikia mūtumia wa ndigwa wa mūndū ūcio wakuire, nīgeetha ūtūūrie rītwa rīa ūcio ūkuīte o hamwe na indo ciake.”

⁶ Na rīrīa mūndū ūcio wa mbarī yao aiguire ūguo-rī, akiuga atīrī, “Ndikūhota gūgīkūūra, nī ūndū ndahota gwīthūkīria ūgai wakwa nīi

mwene. Gīgīkūŷre arī we. Niī ndingīhota gwīka ūguo.”

7 (Matukū-inī ma tene thīnī wa Isiraeli-rī, mūtugo wa gūkūŷra kana gūkūŷrания indo nīguo maündū mothe marīkio wega, mündū ūmwe wa eene ūhoro aarutaga kīraatū gīake agakīnengera mündū ūcio ūngī. Kūu Isiraeli īno nīyo yarī njīra ya gwīkīra ūira atī ūndū ūrīa mūiguanīre nīwarīkīrīra wega biū.)

8 Nī ūndū ūcio mündū ūcio wa mbarī yao akīira Boazu atīrī, “Kīgūre wee mwene.” Na akīruta kīraatū gīake, akīmūnengera.

9 Hīndī īyo Boazu akīira athuuri acio na andū othe atīrī, “Ūmūthī mūrī aira akwa atī nīndagūra indo ciothe cia Elimeleku, na cia Kiloni, na cia Mahaloni kuuma kūrī Naomi.

10 Ningī nīndahikia Ruthu ūrīa Mūmoabi, mūtumia wa ndigwa wa Mahaloni, atuīke mūtumia wakwa, nīguo ndūūrie rīitwa rīa ūcio ūkuīte hamwe na indo ciake, nīguo rīitwa rīake rītikaanoore nyūmba-inī yao, kana rīehere maandīko-inī marīa maigītwo ma itūūra. Ūmūthī nīmwatuīka aira!”

11 Ningī athuuri acio, o na andū arīa othe maikarīte hau kīhingo-inī, makiuga atīrī, “Tūrī aira. Jehova arotūma mündū-wa-nja ūcio ūroka gwaku mūcīi atuīke o ta Rakeli na Lea, andū-a-nja arīa eerī maakire nyūmba ya Isiraeli.* Ūromenyeka kūu Efiratha, na ūgīe igweta inene kūu Bethilehemu.

* **4:11** Andū a Isiraeli moimire harī Rakeli na Lea. Daudi na Solomoni maatuīkire a rūciaro rwa Ruthu.

¹² Ciana iria Jehova egūkūhe kuuma kūrī mūirītu ūcio irotūma nyūmba yaku īhaane ta ya Perezu,[†] ūrīa Tamaru aaciariiire Juda.”

Rūruka rwa Daudi

¹³ Nī ūndū ūcio Boazu akīhikia Ruthu, agītuīka mūtumia wake. Ningī aakoma nake, Jehova agītūma Ruthu agīe nda, na agīciara kahīi.

¹⁴ Nao andū-a-nja makīira Naomi atīrī, “Jehova arogooctwo, ūrīa ūtagūtigīte ūtarī na mūkūmenyereri. Kahīi kau karogīa ngumo njega Israeli guothe!

¹⁵ Kau nīko gakerūhia mūtūrīre waku, na gagūtūrīrie ūkūrū-inī waku. Nī ūndū mūtumia wa mūrūguo, ūrīa ūkwendete na wa bata harī we gūkīra aanake mūgwanja, nīwe ūgaciarīte.”

¹⁶ Nake Naomi akīoya kaana kau, agīkaigīrīra ciero-inī ciake, agīkarera.

¹⁷ Nao andū-a-nja arī maatūraga kūu makīuga atīrī, “Naomi arī na kahīi.” Nao magīgatua Obedi. Nake nīwe warī ithe wa Jesii, ūrīa warī ithe wa Daudi.

¹⁸ Ici nacio nīcio njiaro cia Perezu:

Perezu nīwe warī ithe wa Hezironi,

¹⁹ nake Hezironi aarī ithe wa Ramu,

²⁰ nake Ramu aarī ithe wa Aminadabu,

nake Aminadabu aarī ithe wa Nahashoni,

nake Nahashoni aarī ithe wa Salimoni,

²¹ nake Salimoni aarī ithe wa Boazu,

nake Boazu aarī ithe wa Obedi.

²² nake Obedi aarī ithe wa Jesii,

[†] **4:12** Boazu aarī wa rūciaro rwa Perezu (Math 1:3; Luk 3:33).

Ruthu 4:22

xiii

Ruthu 4:22

nake Jesii aarĩ ithe wa Daudi.

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingüre Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingüre (Bible) of Kenya

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Wĩra ūyū ūheanītwo na ūndū wa rũtha rwa biacara rwa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Ūngienda kuona kobi ya rũtha rũrū rwa biacara, rora rũrenda-ini rwa: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>, kana ūtūme marūa kūri: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® nĩ mūhūri wa biacara wandikithito nĩ Biblica, Inc., kūhūthīra mūhūri wa biacara wa Biblica® kūbataraga marūa ma gwitikirio kuuma kūri Biblica, Inc. Kuumana na rũtha rwa biacara rwa CC BY-SA, no ūkobie kana ūtambie wĩra ūyū ūtarī mūgarüre, īndī ndūkagarüre ruri rwa biacara rwa Biblica®. Ūngigarūra kana ūkobie wĩra ūyū, na tondū wa ūguo ūtuķe nĩ wĩra mwerū uumanīte na ūcio-rī, no nginya weheria mūhūri wa biacara wa Biblica®. Wĩra-ini ūcio mwerū no nginya wonanie nĩ maündū marūk ūgarūnīte, na ūtarīrie wĩra-ini ūcio ta ūū: “Wĩra wa kīhumo warī wa Biblica, Inc. na ūheanītwo tūhū ng’enda-ini cia www.biblica.com na open.bible.”

Kimenyitha kia Mwene-wĩra no nginya kīandikwo iratathi rĩa kīongo kĩa wĩra kana rĩa ūhoro wa Mwene-wĩra ta ūū:

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingüre™

Kimenyithia kĩa Mwene-wĩra © 2013 nĩ Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” nĩ mūhūri wa biacara wandikithito wabici-ini ya United States Patent and Trademark Office nĩ Biblica, Inc. Ūhūthīritwo na rũtha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

No nginya wītikīrie wĩra ūcio mwerū ūgarūnīte ūheanwo na ūndū wa rũtha rwa biacara rūu rwa CC BY-SA.

Ūngienda kūmenyithia Biblica, Inc. ūhoro wīgīi ūtaūri waku wa wĩra ūyū-rī, twandikīre rũrenda-ini rwa: <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this

license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Kiugo Githeru Kīa Ngai Kīhingūre™

Kimenyithia kīa Mwene-wīra © 2013 nī Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

"Biblica" nī mūhūri wa biacara wandikithītio wabici-inī ya United States Patent and Trademark Office nī Biblica, Inc. Úhūthīrītwo na rūtha.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files
dated 7 May 2025
fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63